

det Princip, jeg egentlig finder rigtig; men vi ere nu engang komne ind derpaa, og vi maae da blive derved, thi det Forslag, at Erstatningen skulde udredes af Statskassen, fik ved 2den Behandling saa faa Stemmer, at vi ikke kunde sætte noget Haab til at opstille det igjen. — Med Hensyn til de nu stillede Endringsforslag skal jeg først omtale det under Nr. 1 til § 1. Jeg er ganske sikker paa, at de ærede Forslagsstillere have havt en god Tanke med deres Forslag, idet de have villet sikke imod, at de Foderværter, som leverede for dyre Heste, kom til at lide Tab, medens de, som leverede til lavere Priser, kom til at nyde Fordeel; men jeg troer, at dette er en farlig Vej at komme ind paa, samt at der derved vil optaae mange Vanskeligheder og megen Splid mellem Communen og Foderværten, navnlig naar Hesten er udtinget paa Aaremaal. Foderværten er i Almindelighed kun forpligtet til at levere en tjenestedygtig Hest, og naar han leverer en saadan, kan den gjerne være 15 Aar; men hvem skal saa godtgjøre Tabet? Det maa nemlig forudsættes, at en Hest, der er saa høit oppe i Aarene, ikke har den Værdi, som svarer til den højeste Priis, og der skal altsaa gives Erstatning, men hvem skal give den? Det kan ikke blive Foderværten, som kun skal aflevere en tjenestedygtig Hest, og altsaa kommer Communen til at tilskyde maasske ikke saa lidt. Derimod bliver det Mobsatte Tilfældet, naar Hesten taxeres over sin Værdi, thi da vil Foderværten sige: Godtgjørelsen tilkommer mig, thi jeg skal kun aflevere en tjenestedygtig Hest, og hvad der er over dette tilkommer mig. Jeg seer derfor megen Fare ved dette Forslag, og skal altsaa fraraabe dets Vedtagelse. — Udvalgets Fleertals Forslag er jo det samme, som blev forkastet forrige Gang, og man tør vel forudsætte, at det heller ikke denne Gang vil vinde Majoritet for sig. Som Sagen nu staaer, er Udredningen en communal Byrde, og det er vistnok naturligt, at vi ikke gaae tilbage til Hartkornet, altsaa bort fra det, der ifjor blev vedtaget i en Lov. Nu siges det vel, at det har været en Hartkornsbyrde, men dette kan jeg ikke erkjende, idetmindste kan jeg ikke erkjende, at den har været beregnet paa at være det. Navnlig naar man tager Hensyn

til den nærmeste Tid, efterat Loven af 1851 udkom, vil det vise sig, at der ikke i Gjennemsnit har været noget Tab ved at holde en Hest. Efter det Kjendskab, jeg har til Communerne, navnlig i min Egn, har det ikke været til Tab, thi vi have der havt tre Heste ude paa 10 Aar, som kostede 72 Rd. pr. Hest, og det fik vi. Det var rigtignok Trækheste, og jeg skal indrømme, at det kan være vanskeliggere at stille Rideheste, ligesom det ogsaa kan være mere kostbart at faae dem ud, men, kort sagt, naar der tages Hensyn til den første Tid, efterat Loven udkom, er jeg overbevist om, at det ingen Byrde har været. Nu, da Tid og Forhold have forandret sig, siger man: Den Byrde, som man har faaet listet over paa Hartkornet, maae vi see at faae afløst; lad Efterkommerne bære den; men mig forekommer det mere naturligt at sige: For den Byrde, som uheldigvis er kommen, uden at det dog kan paastaaes, at den ligger paa Hartkornet, bør vi ikke give nogen Erstatning, idet vi kalde Hestene ind. Forsaavidt det siges, at Loven af 1851 ikke er gaaet ud fra, at der skulde gives Erstatning, maa jeg tillade mig at henvise til dens § 8. Deri staaer: „Til Dækning af de Udgifter, som Udredningsbyrden under almindelige Forhold maa antages at medføre, tilstaaes Udredningsdistricterne af Statskassen en aarlig Godtgjørelse af 24 Rd. for hver Hest, saaledes at 12 Rd. betragtes som Aars Andeel af, hvad Anstæffelsen af en ny Hest i sin Tid forudsættes at ville koste, og 12 Rd. som Foderværter for hele Aaret“. Naar man nogle lægger Mærke til disse Ord, seer man, at Loven gaaer ud fra almindelige Forhold; men nu kan man sige, at Forholdene i de senere Aar ere blevne ualmindelige, og at Loven altsaa slet ikke er afpasset derefter; der er derfor den største Grund til at godtgjøre Districterne den forhøiede Byrde udover de almindelige Forhold. Saaledes stiller Sagen sig for mig. — Jeg kan heller ikke gaae ind paa Mindretallets Forslag, naaget jeg forrige Gang samstemmede med det, thi det er en for høi Betaling, det foreslaaer. Dersom jeg tager Gjennemsnittet i min egen Commune, staaer Udgiften for den hele Tid mellem 5 og 6 Rd , og naar man skal afløse dette Forhold, maa man virkelig gaae ud fra den hele Tid,